

Dosya Analiz / 32

Nasıl Bir Göç Stratejisi? 2

Daha önceki yazımızda, Türkiye'nin tarih boyunca göç alan ve veren bir ülke olduğuna, Anadolu'nun bir göç coğrafyası olduğuna, bugün de Türkiye'nin çok ciddi göç dalgaları ile karşı karşıya kaldığına değinmiştik. Çoğu kez yurt dışındaki vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın yaşadıkları toprakları terk etmeye zorlandıklarına ve Bazı emperyalist ülkelerin özellikle soydaşlarımızı kendi emperyalist amaçları doğrultusunda kullanma isteklerine işaret etmiş, bu göç baskıları karşısında, bazı sivil toplum örgütlerince Türkiye'ye göçlerin kolaylıkla desteklendiğini ifade etmiştik.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL'ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunuyoruz...

Bugünkü yazımızda, izlememiz gereken göç stratejisine dair önerilerimizi daha somutlaştırarak devam edelim.

Göç stratejisinin temel unsurlarından bazıları şunlar:

Stratejiye dair bazı öneriler

Yaşadığı toprakları terk etmemek: Sahip olduğumuz onca tarihi tecrübe bize insanımızın yaşadığı yerleri terk etmemesi için bütün şartların zorlanması gerektiğini ortaya koyuyor. Çünkü terkedilen her bölgeyle, insanımızın da, Türkiye'nin de o bölgedeki etkisi zayıflıyor. Ayrılan her insanla, kalanlar daha da zayıflamış oluyor. Bu durumu Balkanlarda daha iyi görebiliyoruz. Evet, çok zordu, beki de imkânsızdı, ama insanımızı Balkanlarda yerinde tutabilseydik, bugün Balkanların çok farklı bir çehresi olacaktı. Belki de bu nedenle, Balkanlarda bazı alimler, göçün haram olduğuna dair fetva vermişlerdir.

Yerinde güçlendirmek: Türkiye'nin önceliği, güçlü tarihi ve kültürel ilişkilerinin bulunduğu yerlerdeki insanını her ne pahasına olursa olsun, öncelikle yerinde tutmak olmalı, buraları boşaltmak değil. Bunun için Türkiye'nin kurumları, bu bölgelerle ilgili sivil toplum örgütleri buralarda kalan insanların yerinde nasıl güçlendirebileceğine dair daha fazla politikalar, stratejiler, çalışmalar, çabalar üretmeli. Yaşanılan bölgelerde, ekonomiden, kültüre, siyasetten, sportif çalışmalara çok yönlü katılım teşvik edilmeli. Yurt dışında Türkiye ile bir şekilde ilişkili olan insanımızın yaşadığı ülkeye çok yönlü katılım sağlaması ve katkı vermesi, kendilerine de, yaşadığı ülkeye de, Türkiye'ye de faydalı bir durumdur.

Batı'da yaşayan insanımızı yerinde güçlendirecek en önemli adım, her halde yaşadığı ülkenin vatandaşlığını almasıdır. Ama çoğu vatandaşımızın bu adımı atmaktan çok çekindiğini ya da vatandaşlığı çok geç aldığını biliyoruz. YTB Başkanı iken bir Avrupa ülkesini ziyaretimde, bir insanımızın anlattıkları içinde buldukları duygu iklimini göstermesi açısından beni çok etkilemişti: Önceki Başbakanlarımızdan Prof. Dr. Necmettin Erbakan, 1980'li yıllarda, bir ziyaretinde, kendilerine vatandaşlık almalarını önermiş. Bu tavsiyenin on yıllar sonra ne kadar doğru olduğunu anladığımı ifade eden vatandaşımız, "Ama o gün sanki Erbakan Hoca, bize din değiştirmeyi tavsiye etmiş gibi zorumuza gitmişti" demişti.

İlgili devletlerle yakın işbirliğine girmek: Eskiden Balkan ülkeleri ile şimdilerde ise Kırım ve Uygur meselesi nedeniyle, insanımızın yaşadığı ülkelerle sorunlar yaşamamız doğaldır. Çünkü soydaşlarımız oralarda acı çekerken, çok kötü muameleye tabi tutulurken görmezlikten gelemeyiz. Bunları ifade etmekten de geri duramayız. Bununla birlikte, bu ülkelerle ilişkilerimizin daha da kötüleşmesi ya da kopmasından en fazla orada yaşayan soydaşlarımız zarar görecektir. İlişkilerin daha da kötüleşmesi, belki soydaşlarımız üzerinden emperyalist arayış içinde olan ülkelere yarayabilir. Ama Türkiye'nin ve ilgili ülkenin bundan bir menfaati olmayacaktır. Bu nedenle gerek soydaşlarımız ve gerekse Batı'da yaşayan insanlarımız açısından, onları yerinde güçlendirmek için, içerisinde yaşadıkları devletlerle yoğun işbirliğine gidilmeli ve yakın çalışılmalıdır. İnsanımızın bu devletlerle işbirliği içerisinde, yaşadıkları ülkelere siyasal, sosyal, kültürel, ekonomik daha fazla katkı vermelerinin yolları aranmalıdır.

Marjinal oluşumlara karşı önlem: Gerek vatandaşlarımızın yaşadığı Batılı ülkelerdeki ve gerekse soydaşlarımızın yaşadığı ülkelerdeki bazı yetkililer, daha çok siyasiler, buralardaki insanımızın bir kısmının marjinal, aşırı oluşumların etkisinde olduğuna, terör faaliyetlerine katıldığına dair suçlamalarda bulunmaktadırlar. Bu iddialar doğru olmayabilir. İlgili ülkeler, stratejileri gereği bu suçlamalarda bulunuyor olabilirler. Ama insanların karşı karşıya oldukları zorluklar nedeniyle marjinal oluşumların etkisine girebilmesi her zaman potansiyel dahilindedir. Bu nedenle bu tür risklere karşı kamu kurumlarımız ve buralarla ilgili sivil toplum örgütlerimiz gerekli çalışmaları yapmalıdır.

Son çare olarak Türkiye: Karşılaşılan her sorunda hemen Türkiye'ye göç etmek ilk akla gelen değil, son akla gelen çözüm olmalıdır. Son çareye başvurmamak için yukarıda bahsedilen ya da bahsedilmeyen bütün yollar tüketilmelidir. Bu durum doğal olarak çok stratejik, karmaşık politikalar

ve yoğun çalışmalar gerektirir. Yaşanılan coğrafyaları terk etmenin bireysel ve toplumsal maliyeti düşünüldüğünde, çoğu kez insanımızı yerinde tutmanın bir yolunu bulmak mümkün olabilir.

Son iki yazımda ülkemizde daha kalıcı görünen göçler üzerinde durdum. Benzer bir stratejinin, bir ölçüde, Suriye, İran, Irak, Mısır, Libya, Afganistan kaynaklı daha geçici görünen ya da Türkiye'yi transit olarak kullanan göçler için de geçerli olduğu söylenebilir. Ama her iki durumda da, bir yaşam tehlikesi varsa, Türkiye asla bir Batı ya da Avrupa ülkesi gibi davranamaz. Kendine sığınanları ölüme mahkûm edemez. Batı'dan ve onun medeniyetinden farklı olarak, Türkiye bütün bir tarihi boyunca kendine sığınan çaresizler için, ne pahasına olursa olsun, umudun, insanlığın son kapısı, vicdanın sesi, kurtuluşun diğer adı olmuştur. Bugün AB ülkeleri, geçmişte de başkaları anlayamasa da, Tarih boyunca Türkiye'nin anlamı ve farkı bu olmuştur.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Kudret BÜLBÜL'ün konuyla ilgili değerlendirmesini sunduk...